

Budget & Vision

Waxholmspartiet

Vit krysantemum - Jag talar sanning

Waxholmspartiets vision och budget för 2025

Vision

Vaxholm - ett ledande och attraktivt närsamhälle strax utanför storstaden.

Politikens roll är att förverkliga en idé om vilket samhälle vi vill skapa tillsammans med de gemensamma resurserna och skapa förutsättningar för att realisera dessa idéer. Utgångspunkten är de behov som invånarna har rätt att få tillgodosedda inom den kommunala verksamhetens ramar. Den kommunala budgeten och skattesatsen är ett av de viktigaste besluten som kommunfullmäktige har att besluta om. Det är kommunens mål och budget som skapar en vägledande ram för kommunens politik, resursfördelning och samhällsutveckling samt för att säkerhetsställa öppenhet, ansvarsskyldighet och effektivitet i kommunens verksamhet.

I Waxholmspartiets (WP) förslag till budget fokuserar vi på satsningar som leder till våra visioner om:

- Fokus på vaxholmarnas och kommunens behov
- Utvecklat närsamhälle attraktivt att bo och verka i
- Rätt förutsättningar och stöd till Vaxholms näringsliv
- Ansvarsfull och effektiv användning av kommunens resurser
- Ökad insyn i och möjlighet att påverka kommunens verksamhet och beslut

För att möta behoven hos de som bor och verkar i kommunen och för att skapa ett attraktivt närsamhälle, har Waxholmspartiet särskilt identifierat:

- En förskola och skola som är lokal och elevnära i mindre klasser än andra kommuner i Storstockholm.
- En äldreomsorg som är trygg, personlig och respektfull.
- Ett starkt civilsamhälle med föreningar och andra engagemang som komplement till den kommunala verksamheten.
- Ett hållbarhetsfokus som bygger på minskat behov av att transportera sig själv och varor till och från kommunen genom ökade möjligheter till arbete och lokal försörjning av mat och energi. Som bonuseffekt ökar såväl motståndskraften vid händelse av kris och krig, som engagemanget över generationsgränserna.
- En varsam tillväxt som bygger på möjligheten till generationsboenden t ex med Attefallshus, och att få unga och barnfamiljer att vilja etablera sig här för att balansera en åldrande befolkning.
- Ett bejakande av närheten till natur och hav, och Vaxholms roll som ett nav i skärgården inklusive möjlighet till bunkring, proviantering, marin verksamhet med mera.
- En stödande organisation som skapar en enkelhet och tydlighet vilket är avgörande för lokala företag så att de kan satsa tryggt framåt.
- En översyn av den kommunala organisationen.
- En skapad utvecklingsenhet för att främja en effektiv och strategisk utveckling av kommunen och dess verksamheter utifrån politiska initiativ.

Waxholmspartiets förslag till budget 2025 utgår från styrets budgetförslag med reservation om att vi inte givits möjlighet att göra en kvalitetsgranskning. Vi har inte heller haft tillgång till resurser från förvaltningen för att ta fram och kostnadsberäkna ett genomarbetat budgetförslag från WP. Därför väljer vi att yrka om en tilläggsbudget till styrets budgetförslag.

Waxholmspartiet är endast till för vaxholmarna. Vårt berättigande bygger på att lägga förslag som vinner gehör hos en majoritet men med respekt för minoritetens behov. Att förtjäna inflytande snarare än att avtala om "lojalitet" i ett styre är därför vägledande i vår politiska gärning. Med Waxholmspartiets budget öppnar vi upp för att leda ett minoritetsstyre tillsammans med de partier i nuvarande styre eller i opposition som delar vår syn på den kommunala rollen och politiken.

Välkommen till Waxholmspartiets Vaxholm!

/Styrelsen och Kommunfullmäktigegruppen

Waxholmspartiets specifika förslag i förhållande till styrets budget

Bakgrund

Waxholmspartiet konstaterar att kommunen står inför många och stora utmaningar. I huvudsak kan dessa summeras i att befolkningsstrukturen leder till allt fler äldre och antalet familjer med barn i skolåldern minskar. Utöver detta har kommunen underinvesterat i underhåll under en lång period och detta behöver vi rikta uppmärksamhet på. Kostnaderna för såväl kommunal service i enlighet med lagkrav som för investeringar ökar således, medan intäkterna minskar med en allt mindre andel yrkesverksamma och en allt större andel pensionärer.

Samtidigt har vaxholmarna i mätningar uppgett lågt förtroende för kommunpolitikerna, Vaxholms företag ger kommunen låga betyg, föräldrar samlar protestunderskrifter med flera hundra namn för att få gehör för sina synpunkter avseende skolan, anmälningar och signaler fortsätter från anhöriga om missförhållanden inom äldreomsorgen samt stress och sjukskrivningar hos personal och lärare är alarmerande.

Waxholmspartiet anser att det inte längre går att låta bli att agera för att hantera situationen och välja en strategi för framtiden. Valet står mellan att fortsätta som tidigare men med mindre justeringar utifrån SKR:s prognoser och i praktiken bli en "sovstad" nära huvudstaden, eller att skapa ett attraktivt närsamhälle som blomstrar av egen kraft. Waxholmspartiet verkar för det senare och anser att Vaxholm måste bli en mer attraktiv plats att vilja leva och verka i så fler personer i aktiv ålder söker sig till kommunen.

För att upplevas som attraktiv behöver kommunen möjliggöra och marknadsföra en livsstil som lockar fler människor.

Vi tror att det är ett levande och hållbart närsamhälle som kan skilja oss från omkringliggande kommuner.

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Total kostnadsbudget i styrets förslag är 792,5 Mkr varav kommunstyrelsen 100,6 Mkr, dvs en andel på 12,7 procent (en ökning med 0,5 procent från år 2024) vilket står ut i förhållande till jämförbara kommuner.

Waxholmspartiet vill

- skapa en effektiv och hållbar förvaltning som är rustad att möta nuvarande och framtida utmaningar och behov som uppstår i kommunen
- utveckla och anpassa en beredning som skapar rätt förutsättningar till politikerna som har det formella ansvaret för den kommunala verksamheten
- inrätta en utvecklingsenhet underställd kommunfullmäktige för att bereda ärenden som inte är av löpande karaktär utan som utgår från *politiska initiativ*. En enhet som arbetar på uppdrag av fullmäktige och som rapporterar till fullmäktiges presidium
- utöka kommunfullmäktiges sammankomster med ytterligare två tillfällen; en på hösten och en på våren, med fokus på motioner/förslag till utvecklingsenheten för beredning
- ge ett bredare uppdrag till revisionen som omfattar även delegeringar, kvalitet i beslut etc.

- tillgängliggöra centrum för handel och besöksnäringens anställda och kunder genom att bejaka behovet av individuell transport och parkeringsplatser
- införa en företagslots som sammanhållande kontakt för företagen gällande alla frågor som berör kommunen
- budgetera för att tjänstemän i efterfrågad utsträckning ska kunna närvara vid kommunstyrelse- och nämndmöten i syfte att kunna ge underlag för den politiska diskussionen (dvs möjliggöra fler "B-ärenden")
- öka ambitionerna med mål och nyckeltal i stället för att anpassa ned dem till "utfallsnivå" från föregående år
- verka för att införa öppna nämndmöten både digitalt och fysiskt.

Styrets satsning på en klimat- och miljöberedning samt klimattag läggs ned. WP anser att kommunen ska använda de föreslagna resurserna i stället inom den nya utvecklingsenheten för att bereda *konkreta projekt* som utvecklar närsamhället och därmed bäddar för ett samhälle med lägre negativ påverkan på klimat och miljö. Varje del av förvaltningen ska också bättre integrera krav på minskad negativ påverkan i sin ordinarie verksamhet.

Not: ökade kostnader noteras med (-) och besparingar eller intäkter med (+)

Frigjorda medel används för omstruktureringsprojekt

Waxholmspartiets budgetändringar i förhållande till Styret

	2025	2026	2027
Rationalisering	+ 5 Mkr	+ 8 Mkr	+ 8 Mkr
Organisationsprojekt, inkl. "företagslots"	- 5 Mkr	-1 Mkr	- 1 Mkr
Ny utvecklingsenhet (KF)	- 10 Mkr	-12 Mkr	-12 Mkr
Revision (KF)	-0,5 Mkr	-0,5 Mkr	-0,5 Mkr
Netto resultatpåverkan	-10,5 Mkr	-5,5 Mkr	- 5,5 Mkr

Barn- och utbildningsnämnden

Waxholmspartiet anser att besparingar inte ska ske i "fronten", dvs bland personal som har direktkontakt med barn inom förskolan och grundskolan.

Waxholmspartiet vill

- arbeta på olika sätt för att säkerställa mindre klasser och därmed bibehålla och förbättra kvaliteten på utbildningen. Genom att arbeta med ett fokus på att ha ett lägre antal elever per klass ökar vi lärarnas möjlighet att ge varje elev individuell uppmärksamhet och stöd, vilket i sin tur kan bidra till ökad inlärning och trygghet för eleverna
- diskutera lämpliga klasstorlekar med vårdnadshavare och att huvudsakligen använda nyckeltalet elever per klass/årskull snarare än antal vuxna per totalt antal elever
- eftersträva att förskolan i egen regi följer Skolverkets riktlinjer och mål för antal barn i barngrupper
- höja barnpengen i förskolan så den kompenserar för höjda hyror, dyrare mat etc.

- analysera och se över möjligheterna till att skapa ett gemensamt rektorsområde i grundskolan för klasser från förskoleklass till årskurs 6
- påbörja byggnation av ny skola på Rindö
- säkerhetsställa att satsningen på det förebyggande arbetet inom psykisk ohälsa inkluderar ett större fokus på individanpassade åtgärder.

Avseende volymreduceringar i förskolan och grundskolan avser WP att återkomma med ett tilläggsyrkande avseende budget utifrån ambitionen att inga besparingar ska ske bland personal som har direktkontakt med elever. WP saknar underlag från ny hyressättningsmodell och beräkning av skolpeng, vilka också påverkar budgetbehovet.

Waxholmspartiets budgetändringar Barn och utbildningsnämnden				
	2025	2026	2027	
Rationalisering	+2 Mkr	+ 2 Mkr	+ 2 Mkr	
Satsningar på barnen	- 2 Mkr	- 2 Mkr	- 2 Mkr	
Netto	0	0	0	0

Socialnämnden

Vaxholm liksom många andra kommuner i Sverige, står inför utmaningar relaterade till en åldrande befolkning. Genom att vara medveten om och aktivt rikta uppmärksamhet på de utmaningar som en åldrande befolkning innebär, kan Vaxholm vidta åtgärder för att skapa en inkluderande och åldersvänlig miljö som möter behoven hos alla invånare - oavsett ålder. Det är viktigt att involvera våra äldre invånare i planeringen och utvecklingen av åtgärder för att säkerställa att deras perspektiv och behov beaktas på ett meningsfullt och värdigt sätt.

Waxholmspartiet vill

- öka föreningsstödet till pensionärsorganisationer med flera
- utreda LOV (lagen om valfrihetssystem) inom särskilda boende i kommunen
- kvalitetssäkra samtliga delar av verksamheten och bättre kanalisera brukarnas synpunkter till utförarna samt stå för en strukturerad uppföljning
- skapa flera boendeformer för våra äldre
- skapa förutsättning för en distriktssköterskemottagning på Rindö och Resarö med tanke på vår åldrande befolkning.

Waxholmspartiets budgetändringar socialnämnden				
	2025	2026	2027	
Kvalitetshöjande insats	-1 Mkr	-1 Mkr	-1 Mkr	
Föreningsstöd	- 0,3 Mkr	- 0,3 Mkr	- 0,3 Mkr	
Netto resultatpåverkan	-1,3 Mkr	-1,3 Mkr	- 1,3 Mkr	

Stadsbyggnadsnämnden

Waxholmspartiet vill

- investera i digitalisering för en ökad effektivitet, bättre servicekvalitet, ökad tillgänglighet för invånarna och en mer transparent och hållbar stadsutveckling.

Waxholmspartiets budgetändringar stadsbyggnadsnämnden

	2025	2026	2027
Investeringar	-1 Mkr	0	0
Rationalisering	+ 1 Mkr	+ 1 Mkr	+ 1 Mkr
Netto	0 Mkr	+ 1 Mkr	+ 1 Mkr

Nämnden för Teknik, fritid, kultur

WP vill genomföra satsningar i nämnden för teknik, fritid och kultur som främjar en hållbar och attraktiv kommun som lockar både invånare och besökare samt stödjer lokal utveckling och gemenskap.

Waxholmspartiet vill

- utveckla samverkan mellan kommunen och föreningar samt andra aktörer i syfte att öka aktivitetsutbudet samt för att engagera vaxholmarna i arbetet med att utveckla närsamhället
- utreda kostnader för "småfix" i kommunen via externa aktörer eller alternativt att ha egna vaktmästare för att t ex måla övergångsställen, laga sjösättningsramp, laga "potthål", klippa häckar med mera. Initial kostnad men på sikt en besparing
- tillgängliggöra kommunala lokaler för föreningars olika skollovsaktiviteter
- se till att en policy tas fram för arrenden och anpassad hyressättning
- satsa på kultur och föreningsstöd
- etablera hundrastgårdar.

Waxholmspartiets budgetändringar nämnden för teknik, fritid och kultur

	2025	2026	2027
Vaktmästeri	- 1 Mkr	- 1 Mkr	- 1 Mkr
Föreningsstöd	- 0,2 Mkr	- 0,2 Mkr	- 0,2 Mkr
Ökade hyresintäkter	+ 0,5 Mkr	+ 0,5 Mkr	+ 0,5 Mkr
Netto	- 0,7 Mkr	- 0,7 Mkr	- 0,7 Mkr

Summa nettokostnadseffekt

	2025	2026	2027
Nettoresultatpåverkan (summa)	- 14,5 Mkr	- 6,5 Mkr	- 6,5 Mkr
Fler politiska möten och B-ärenden	- 0,5 Mkr	- 2,5 Mkr	- 1,5 Mkr
Summa ökade kostnader	- 15 Mkr	- 9 Mkr	- 8 Mkr
Skattesats (nuvarande 19:30)	19:30	19:30	19:30
Ökad annan skatteintäkt jmf styret*	+ 15 Mkr	+ 9 Mkr	+ 9 Mkr
Summa ökade intäkter	+15 Mkr	+ 9 Mkr	+ 8 Mkr
Netto resultat jmf styret	0 Mkr	0 Mkr	+ 1 Mkr

* Waxholmspartiet gör bedömningen att skatteintäkterna med oförändrad skatt kommer att fortsätta vara högre än styrets bedömning och har därför budgeterat 15 Mkr ytterligare på årsbasis för 2025. Eventuella budgetavvikelser hanteras på vanligt sätt med omdispositioner, besparingar samt i förekommande fall nyttjande av reserver.

En ny organisation för politisk beredning – Utvecklingsenheten

Waxholmspartiet vill inrätta en politisk berednings- och utvecklingsenhet under kommunfullmäktige för att främja en effektiv och strategisk utveckling av kommunen och dess verksamheter.

Waxholmspartiet vill inte belasta förvaltningen med denna enhet som också syftar till att vitalisera det politiska arbetet och skapa förutsättningar för att vända negativa trender genom politisk samverkan.

- Genom en politisk beredning kan representanter från olika politiska partier samlas regelbundet för att diskutera viktiga initiativ och förslag.
- En utvecklingsenhet kan fungera som en plattform för politiker att fördjupa sin kompetens inom olika ämnesområden och ta del av relevant information och analyser.
- Genom att ha en enhet fokuserad på utveckling och strategisk planering kan kommunen bättre förbereda sig för framtida utmaningar och möjligheter. En sådan enhet kan arbeta med långsiktiga visioner och mål för kommunens utveckling och kommunens långsiktiga intressen.

Utvecklingsprojekt (exempel)

Initiala projekt kan enligt Waxholmspartiet omfatta nedanstående (som kommer att presenteras separat som enskilda motioner/nämndinitiativ).

- Möjligheterna att tillåta Attefallshus där det idag inte är tillåtet, något som möjliggör generationsboenden och att äldre kan lämna över hus till inflyttande yngre släktingar. Detta medger också en varsam utbyggnad av kommunen.
- Etableringen av ett kulturhus/bibliotek i anslutning till Vaxholms biograf, inklusive kommunens arkiv.
- SÄBO både i offentlig och privat regi med fokus på kvalitet.
- Etablering av SÄBO på Storäng (Resarö) eller annat boende.
- Utveckling av gästhamnen med ytterligare båtplatser med en pir till.
- Etableringen av en Saluhall på "Shelltomten" eller något annat som förankras hos invånare och företag.
- Utredda förutsättningarna för ett underjordiskt parkeringsgarage under Lägret.
- Möjliggöra båtförvaring vintertid i större utsträckning.
- Utredda möjligheterna att etablera lokala minibussar på slingor från öarna till Vaxön (så kallade hop-on-hop-off).
- Minskad miljöbelastning och ökad resiliens/motståndskraft vid händelse av kris eller krig genom ökad självförsörjning av mat i de kommunala verksamheterna och för frivilliga, exempelvis genom mussel- och fiskodling, boskap på Bogesundslandet, växthus på Resarö, Rindö och Tynningö med mera.
- Plan för färre person- och varustransporter till och från kommunen genom lokal försörjning och arbete eftersom transporter är kommunens (inklusive invånarnas) största enskilda miljöbelastande verksamhet.
- En permanent lösning för förbindelsen till Kastellet som möjlig expansion för besök, företag och boende.

- Tjänstebostäder för kommunalt anställda (t ex i Borgmästargården) då det underlättar anställningar och ger skatteintäkter om anställda skriver sig i kommunen (vilket i sig kan ge utrymme för konkurrenskraftiga löner).
- Utveckling av Rådhuset som en plats för året-runt-verksamhet, utställningar av olika slag (moderna konst, unga innovationer, osv).
- Etableringen av ett seniorboende på Söderfjärdsskolan.
- Undersöka möjligheten till etablering av en gymnasieskola och olika yrkesutbildningar.

Notera att mer löpande beredning fortsatt ska ske inom respektive förvaltning.

En möjlig sammansättning av roller och kompetens kan vara:

- chef
- ekonom
- analytiker
- jurist
- finansieringsexpert
- två utredare.

Genomförande och struktur

- Fullmäktige utökar antalet möten med två extra sammankomster; en på hösten och en på våren, med fokus på vilka förslag som ska lämnas till utvecklingsenheten för beredning. När förslagen kommer tillbaka, inklusive finansieringsförslag (gärna externt) röstar fullmäktige med vanlig majoritet för eller emot vidare utredning eller genomförande.
- Beredning ska förslagsvis kunna initieras med 40 procent stöd i fullmäktige, vilket öppnar upp demokratin och ger möjlighet till att bryta inläsningar med majoritetsstyre utifrån lojalitetsplikter.
- Beredning ska ske med inriktning att belysa alternativ, konsekvenser, möjlighet till extern finansiering, lagrum med mera.
- Förankring ska ske genom dialog med berörda invånare och företag.
- Normalt ska beredning ske inom sex månader, dvs till nästa fullmäktige för motionsbehandling men i mer komplexa fall ska återrapportering ske inom tolv månader.

Finansiering

Kostnader

Löner	10 Mkr
Omkostnader	2 Mkr
Summa kostnader per år	12 Mkr

Finansieringen av ovanstående, 12 Mkr, ska ske genom annan bedömning av skatteintäkterna, se ovan.

Waxholmspartiet

Fredrik Ardefors

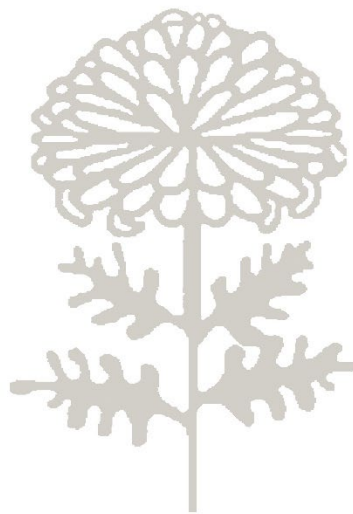
Anna-Lena Nordén

Daga Bäfverfeldt

P-H Öström

Minnaliisa Lundblad

Stefan Åsblom

Waxholmspartiet

Vit krysantemum - Jag talar sanning